proLékaře.cz | 1.11.2026

Dopis redakci

Reakce na Reakci autorů článku M. Dedeciusová, D. Netuka, V. Beneš. Intraventrikulární meningiomy – retrospektivní studie 19 případů. Cesk Slov Neurol N 2017; 80/113(5): 591–96.

Vážená redakce, vážený kolektive autorů,
vaší odpovědi si velice vážím. Ukazuje obecně problematiku mezinárodního ohlasu publikování v naší literatuře. Je zde však ještě jedna důležitá zásadní okolnost. Škoda že jsem ji nepopsal v původním dopise. Dobře jsem v letech 1982-3 věděl, že se jedná o revoluční obrat při operování komorových meningiomů, a to o zavedení mikrochirurgické techniky. Bohužel v době „normalizačního" politického temna jsem měl zákaz jakéhokoliv styku se západní cizinou. Měl jsem zakázáno dopisovat si se západní cizinou a publikovat v ní. Článek jsem proto musel uveřejnit jen u nás. Musel jsem být vděčen, že byl alespoň s vícejazyčným souhrnem. I to by se měli naši čtenáři dozvědět. Autoři dokládají na ojedinělé práci F. Heppnera dokonce z roku 1955, který údajně bez následků odstranil 2 meningiomy z 3. komory u dětí, a také na práci Z. Kunce z let 1962 a 1963, že to byly historické mezníky. Sám si to nemyslím. Všechny tyto publikace vznikly bez mikrochirurgické techniky. Z odpovědi autorů se vytrácí fakt, že teprve zavedení mikrochirurgie (asi naší prací z r. 1983) znamenalo revoluční obrat v operování komorových meningiomů. Před mikrochirurgií to byly jen ojedinělé a většinou neúspěšné pokusy.

prof. MUDr. Eduard Zvěřina, DrSc., FCMA
Klinika ORL a chirurgie hlavy a krku
1. LF UK a FN v Motole
Neurochirurgická klinika
3. LF FN Královské Vinohrady

Zemřel prim. MUDr. Jan Országh, CSc.

Tato významná osobnost odešla na konci roku 2017. Pana primáře MUDr. Jána Országha, CSc. (1929–2017) jsem poznala v roce 1978, kdy jsem jako čerstvá absolventka Fakulty všeobecného lékařství UK nastoupila na neurologické oddělení nemocnice v Kladně. Byl to tehdy již zkušený neurolog v nejlepších profesních letech, plný elánu a chuti k práci i k výuce. Zkušenosti získal na Neurologické klinice v Motole, odkud po získání nejvyšší kvalifikace v oboru odešel na prestižní post primáře okresní nemocnice. Tím získal plnou samostatnost, ale i odpovědnost za další rozvoj pracoviště.

Jako šéf byl náročný a spravedlivý, nám, svým mladým lékařům, ponechával dostatek volnosti v rozhodování o diagnostice a léčebných postupech, ale vše důsledně kontroloval. V době, kdy neexistovala možnost CT či MR zobrazení, záleželo stanovení diagnózy na anamnéze, správně a pečlivě provedeném neurologickém vyšetření a správné interpretaci nálezu. V praxi jsem pacienty zcela samostatně vyšetřila, sepsala protokol o příjmu a doporučila medikaci. Následující den si pan primář každého složitějšího pacienta pozval na vyšetřovnu, provedl kontrolní klinické vyšetření a zapsal svůj nález do chorobopisu. To, co souhlasilo, bylo zapsáno modrou barvou; to, kde se nález lišil, bylo zapsáno červeně. Jistě si každý představí, že zpočátku se to červenalo v každém nálezu, ale dosud si pamatuji svůj pocit hrdosti, když byl kontrolní nález poprvé celý zapsán modře.

Prim. Országh se zabýval hlouběji vyšetřením pacienta v bezvědomí, vypracoval schéma doporučeného postupu, jehož součástí byla i tabulka s popisem stavu zornic, typu dýchání, polohy pacienta, odpovědi na nocicepci a dalšími parametry, které umožňovaly odhad stavu vědomí a posouzení kraniokaudální deteriorace při kontrole srovnáním přesně definovaných parametrů vyšetření.

Pan primář nás vedl k přednáškové i publikační činnosti. Velmi brzy jsme všichni mladí přednášeli na seminářích Spolku lékařů na Kladně, které pan primář spoluorganizoval. Zde se jednou měsíčně sešli všichni lékaři z celé nemocnice a sdělovali si vzájemně novinky ve svých oborech a také referovali zajímavé kazuistiky. Díky panu primáři Országhovi vyrostla tehdy na Kladně další generace neurologů, kteří se uplatnili jak na vedoucích pozicích, tak i jako samostatně pracující ambulantní specialisté.

Pan primář měl rád klasickou hudbu, poslouchal ji často ve své pracovně po obědě při šálku kávy. Pamatuji si, že v této době jsme si jej dovolili vyrušit jen ve skutečně urgentních případech. Také maloval, rád a krásně, jeho obrazy jsme mohli vidět na výstavách, které čas od času uspořádal.

Byl rovněž strategicky významnou osobností při organizaci neurofarmakologických sympozií (NFS), zpočátku ve Skalském Dvoře, pak v Novém Městě na Moravě. Po profesoru Mackovi se ujal organizace NFS společně s primářem Kášem, doktorem Štikou a doktorkou Lenkou Sereghyovou. Na vysoké úrovni byly jak odborný program, tak i večerní zábavná část programu zvaná Kopanel. Její součástí byla vždy i aktuální kramářská píseň reflektující odborné i společenské dění v den sympozia. Tradice NFS trvá dosud, letos plánujeme program 50. jubilejního NFS, na které měl být pan primář pozván.

Budu na něj vždy vzpomínat jako na skvělého učitele i slušného člověka a šéfa.

MUDr. Jolana Marková